

TIPY

Výstava rukopisu Švejka

Pouze na tři dny vystaví Muzeum literatury / Památník národního písemnictví (PNP) nově objevenou část Haškova rukopisu Osudů dobrého vojáka Švejka. Podstatné části druhého, třetího i čtvrtého dílu byly nalezeny v pozůstalosti nakladatelství Adolfa a Karla Synka. Právě Adolf Synek byl zprvu distributorem a později vydavatelem Švejka i dalších Haškových spisů. Pozůstalost nakladatelství byla pro Literární archiv PNP získána už před řadou let, ale ke zpracování fondu došlo až v poslední době. Výstava s názvem Švejk založený a nalezený předvede veřejnosti části rukopisu i Haškův výtisk prvního dílu Švejka s dosud neznámým osobním věnováním a další související archívalie. Poté bude mimořádně vzácný rukopis restaurován a po digitalizaci zpřístupněn badatelům. **Blanka Frajerová**

Švejk založený a nalezený. Muzeum literatury. Pelléova 44/22, Praha 6. Od 30. 9. do 2. 10.

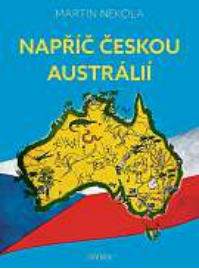
900 let bez Kosmase

V době, kdy dřtivá většina lidí neuměla číst ani psát, byl vyšehradský kanovník Kosmas první, kdo písemně zachycoval události. I povodeň (1118) či tornádo (1119). Byl naším prvním kronikářem, autorem latinsky psané Kroniky Čechů. A jedním z posledních ženatých kněží z doby, kdy nebyl povinný celibát. Zemřel 21. října 1125, a proto Národní knihovna pořádá akci Kosmas 900. Její součástí je výstava Nejstarší rukopisy v Zrcadlové síni Klementina, ukazující téměř všechny známé středověké opisy Kosmova díla. I Lipský rukopis s jeho jediným portrétem. Panelová expozice Proměny v textu ve Výstavní chodbě se zabývá proměnami významu Kosmovy kroniky v historii. A výstava Kronika v čase v Galerii Klementinum dokládá, jak Kosmas svým dílem ovlivnil obraz českých dějin od středověku až po baroko. **Zbyněk Petráček**

Kosmas 900. Národní knihovna, Praha. Do 23. října.

Mezi klokany

V Austrálii dnes žije kolem 31 tisíc lidí českého původu, velká část přímo v největších městech Melbourne a Sydney. Na rozdíl od Ameriky, kam se od nás odcházelo už v 19. století, na nejmenší kontinent většina exulantů zamířila až po druhé světové válce, v roce 1948 a také 1968. Usadili se tu, někteří se asimilovali, jiní si zachovali svébytnou českou kulturu – dokonce tu založili fotbalový klub s názvem Sydney FC Praha (a dodnes patří mezi neúspěšnější celky tamní fotbalové historie). A ke krajanům mezi klokany se vypravil Martin Nekola, aby pátral po všemožných českých stopách. Bezpochyby nám mají co říct: prosadit se v neznámém prostředí v konkurenci lidí celého světa nebylo právě snadné. A oni to zvládli. **David Lancz**

Martin Nekola: Napříč Českou Austrálií. Vydalo nakladatelství Universum, Praha 2025. 200 stran.

Pohled z Číny

Chu An-jen není flákač, není bez schopností, dokonce není ani bez talentu pro podnikání. Přesto střídá často bídně placené práce, aby nakonec skončil jako rozvážeč balíků pro zásilkové firmy. Je tichý, neprůbojný, občas jako by najednou někde zamrzl, ale přitom má skvělý pozorovatelský a vypravěčský talent, díky kterému se z jeho knihy stal mezinárodní bestseller. Není to kritika těžkých podmínek novodobých poslíčků, otroků internetových obchodů, není to román o zrání autora, je to jen popis, který se vyhýbá – buď z osobních příčin, nebo kvůli cenzorům – citlivým tématům. Ale i tak nám přináší zajímavý, čtivý a lidský vhled do čínské ekonomiky dravého kapitalismu pod socialistickou kuratelou. **Marek Hudema**

Chu An-jen: Rozvázím balíky po Pekingu. V překladu Denise Molčanova vydalo nakladatelství Host, Brno 2025, 420 stran.

Fenomén Boudník

Výstava k letošnímu, 30. výročí udílení Ceny Vladimíra Boudníka za významný přínos v oblasti grafiky není jen přehlídkou prací oceněných umělců. Značná část velmi zdařilé teplotické expozice je věnována i Boudníkovi, na jehož počest byla cena založena. Téměř všichni nositelé ceny jsou zastoupeni ve sbírkách Galerie umění Karlovy Vary, která je pod názvem Fenomén Boudník prezentovala v Letohrádku Ostrov. Výstavu pak zapůjčila do Teplic. Díla vyznačevá spontánní tvorby založené na asociaci vjemů, představitele lyrické abstrakce a experimentátora s novými grafickými technikami Vladimíra Boudníka (1924–1968) jsou vystavena v samostatném sále. **Blanka Frajerová**

Fenomén Boudník. Galerie Zahradní dům. Teplice. Do 11. října.

Poláci v Evropě a Kafka

Budete-li příští sobotu otevírat Orientaci k rannímu čaji, budou volby ve své druhé polovině. Budete-li si číst po obědě, na Českém statistickém úřadě poběží sčítání hlasů. A necháte-li si listování přílohou na neděli, možná se už budou rýsovat koalice. Ale my musíme poslat noviny do tisku před volbami... Naštěstí můžeme slíbit velkou recenzi na Franze, nejnovější film Agnieszky Holland o jistém pražském spisovateli, který měl právě premiéru. A Polsko nás bude provázet v hlavním tématu: pokusíme se zjistit, proč se polská politika nehádá o zásadní geopolitické azimuty, proč podporují nárůst výdajů na zbrojení a jak vlastně Poláci vnímají svou roli v Evropě a ve světě. **Petr Kamberský**

K vašim rukám od brzkého jitra 4. října

Vltavu? Máte v neděli

FOTO POZNEJ VLTAVU

věsti s ní spjaté, její poklad uš, drahokamy) a pasáž „Vltav-tická“.

výstava informativní, osvětov-aspirující.

Hladový kámen

ni má multižánrový festival u, vyhrazený na tuto neděli. přimo s výročí Smetanova je se na samu Prahu a její zá-no pořádají městské organiza-i Praha a Institut plánování le na akci se podílí i Prague m, vodohospodáři, památká-ové (biologové, kteří se věnu-skauti.

Poznej Vltavu si měl odbýt ru právě před rokem, ale kvů-é situaci byl odložen. Takže nůžete užít vzdělávání o řece ně (ústřední téma akce), ale e či méně oficiálních, více či-ovních nabídek.

ájem, udělá nejlépe, když se eb Poznejvltavu.cz (do rubri-). Dobře se zorientují ti, kdo ce typu Open House (otevírá-řístupných objektů v květno-Archeologické léto (lokality esku od června do září). Tyto olečnou jednu věc: nabízejí kcí, většinou zdarma, pár za o předchozí webové registra-

ci (kvůli kapacitě). Ty nejvíce celebritní už jsou obsazené. V případě festivalu Po- znej Vltavu to platí hlavně pro Národní di- vadlo, které nabízí i prohlídku technolo- gického tunelu vedoucího k řece. Ale máte smůlu: všechny termíny už jsou rez- ervovány.

Jenže se nabízí i mnoho jiných lákadel bez omezení. Vodní elektrárna Štvanice. Muzeum paroplavby na parníku Vyše- hrad (Rašínovo nábřeží pod Tančícím do- mem). Skautská procházka podél Vltavy (startuje na Štvanici). Komentovaná pro- hlídka sto let staré loděnice Yacht Clubu v Podolí. Den pro Trojskou kotlinu v Trojském pivovaru.

Nebo taková Stará čistírna odpadních vod v Bubenči. Za vstupné nabízí prohlí- dku podzemí. Zdarma třeba diskusi s biolo- gy Jak vltavské ryby doplouvají do moře či prohlídku staré strojovny. Nebo výsta- vu Technické zázraky na Vltavě.

Leccos nabídnou i náplavky. Třeba ex- pozici o stavu přívozů. Nebo toto. Limni- graf na Výtoni zná z tramvaje každý. Ale v neděli se u něj dozvíte, jak se měří vod- ní stavy, průtoky či vydatnost pramenů nebo jak vypadá hladový kámen.

VLTAVA slavná & splavná. Jízdnárna Pražského hradu. Do 4. 1. 2026.

Poznej Vltavu. Po celé Praze po celou neděli 28. 9. Podrobně na <https://poznajvltavu.cz/>.

SLEDNÍ SLOVO

můra Kremlu

multikáře až před bránu am- tubenče.

poutat pozornost, to je, oč tu ran a koalic, které se účastní leb, jich dvacet nesoutěží o ví- ni o jeden jediný mandát. Sna- sím o to, aby si jich někdo vů- pomoci úředně přidělených vizi, sociálních sítí a v přípa- va Pravého bloku i s pomocí ce 925 znaků s mezerami kři- ne tady!“ Co jim zbývá, když řetšina potenciálních voličů si tolik, co věděl kardinál arliem Kirkovi, než se dosle- astřelen – tedy vůbec nic.

to jen taková cimrmanovská bertinovy olympijské ideje: é zvítězit, ale dát o sobě vě- ch voleb se zúčastnilo dva- . Z nich dvanáct získalo krás- rocenta hlasů – ne každá šechny dohromady.

ich o hlasy hlásí o čtyři víc, íc pouze křičí o pozornost. nich však je docela zásadní. sli stranu Volt Česko, aplegr

nadnárodní strany Volt Europe. Jakkoli jejich program má zajímavé momenty, například na zdejší poměry nečekaně dlouhou i rozumnou pasáž týkající se zá- vislosti a toho, jak si s nimi má společ- nost poradit, pozornost si vybojovala pouze svou urputnou snahou skoncovat se zdejším okatým obcházením zákona v případě nepříznavých koalic.

Ústavní soud, který je teď v rozhodová- ní na řadě, má věru nelehký úkol vynést svůj názor buď těsně před, nebo těsně po volbách. Ať už zdejší koaliční bláto při- pustí, nebo ne, vždy to díky načasování bude jen nález méně špatného řešení, ni- koli nejlepšího.

Ale nelitujeme ústavní soudce zas moc. Mám pocit, že letos na tom nejsme líp ani my řadoví voliči: taky nebudeme volit nej- lepší, ale ty nejméně špatné kandidáty.

JAROSLAV VEIS

